

AZ ÁLLAM- ÉS KÖZIGAZGATÁSI TERÜLETSZERVEZÉSEK HATÁSA A TELEPÜLÉSEK TÉRKAPCSOLATÁRA SOMOGY MEGYÉBEN

BORSOS ÁRPÁD

THE EFFECT OF ADMINISTRATIVE REGIONAL STRUCTURING ON THE SPATIAL CONNECTION OF SETTLEMENTS IN SOMOGY COUNTY

The spatial connections of settlements develop fundamentally in two ways. The first is the organic and autonomous development based on the social division of labour changing historically, as well as on the relevance surplus and local energy different in each locus. In addition to the natural conditions, this process is mainly regulated by the bottom-up social and economic factors. The second way of development is the administrative act, which divides through political and authority decisions. Consequently, it is the prevailing power that has the opportunity to develop the regional structuring structure which it deems the most suitable to enforce the central will.

During the second half of the 20th century, there was no county or intra-county regional structuring unit in Hungary which had not been changed. This change occurred on the intra-county level several times. As the first step of a study planned to be more extensive, and after the examination of Borsod-Abaúj County - which underwent the most changes and bears numerous anomalies - I analysed the "less problematic" Somogy County in two respects:

- the changes in administrative regional structuring and their effects from 1948 to today,*
- the network of each settlement and the classic administrative, law enforcement administration, criminal enforcement and justice institutions, as well as the land registry district institutions (as the most common venue of administration for citizens) in the present district structure.*

The results of the research showed that the current 246 settlements of Somogy County underwent multiple changes over the period examined. During this period, 47.9% of the settlements belonged to the same administrative centre, while 38.2% of the settlements belonged to two, 6.5% to three, 6.9% to four, while 0.5% belonged to five different administrative centres.

Currently, the residents of five districts (Barcsi, Kaposvári, Marcali, Nagyatádi, Siófoki) can administer their affairs at the same centre. In the case of two such centers (Csurgói, Tabi), this possibility is restricted to conventional public administration affairs (there are no police quarters, prosecutor's office, court, or land registry in these districts), whereas in the Fonyód district, one has no other choice but to seek out two district centres (as the land registry operates in Balatonboglár).

BEVEZETÉS

Hazánkban nincs egyetlen megye sem, melyet a második világháborút lezáró békét követően napjainkig változtatások kisebb-nagyobb mértékben ne érintették volna. A jelenségre még az új, a 3. évezred fordulóján is akadt példa (Ba-

konygyirót, Bakonyszentlászló, Csikvánd, Gyarmat, Fenyőfő, Lázi, Románd, Sikátor, Szerecseny, Veszprémvarsány átcsatolása Veszprém megyéből Győr-Moson-Sopron megyéhez). A megyén belüli területszervezési szintek esetében erre többször is sor került.

Egy kiterjedtebbre tervezett kutatás első lépéseként a legtöbb változást átélő, számottevő anomáliát magával cipelő Borsod-Abaúj-Zemplén megye vizsgálatát követően a „kevésbé problémás” Somogy megyét vettem górcső alá (*BORSOS 2015*). A hivatkozott előzmény okán a területszerveződés, a területszervezés elvi kérdéseinek részletesebb megismétlésétől eltekintenek, csupán azok utalására szorítkoznék:

- A területszerveződés az egyes locus-ok másokétól eltérő jelentőségtöbbletén, helyi energiáján alapuló *spontán (autonóm) fejlődés*, alulról építkező társadalmi, gazdasági folyamat. A területszervezés politikai, hatalmi döntések eredményeként létrejövő *adminisztratív aktus*. A mindenkori hatalom lehetősége ugyanis, hogy a központi akarat érvényesítéséhez az általa legalkalmasabbnak ítélt területszervezési struktúrát alakítsa ki (*TÓTH 2002*).

- A kettő egybeesése lenne ideális. Ám annak hiánya „még a legdemokratikusabb berendezkedés mellett is nehezen működtethető, sokszor problémákkal terhes körzeteket alakít ki” (*TÓTH 2004*).

- Mindkettőre vonatkozóan a legizgalmasabb kérdés, hogy a változások, változtatások milyen időtávlatokban, milyen gyakorisággal következnek be, miként hatnak – kedvezően vagy kedvezőtlenül – az egyén, a kisebb-nagyobb közösségek életére.

Jelen írás, a hivatkozott kiterjedtebb kutatás részeként Somogy megye esetében

- az állam-, illetve és közigazgatási területszervezések változásaira, azok hatására,

- az egyes települések valamint a járásközpontokhoz kötődő klasszikus közigazgatási, rendészeti, bűnüldözési, igazságszolgáltatási szervek és a földhivatalok (mint az állampolgári ügyintézők leggyakoribb helyszíne) kapcsolatrendszere fókuszál 1948-tól napjainkig.

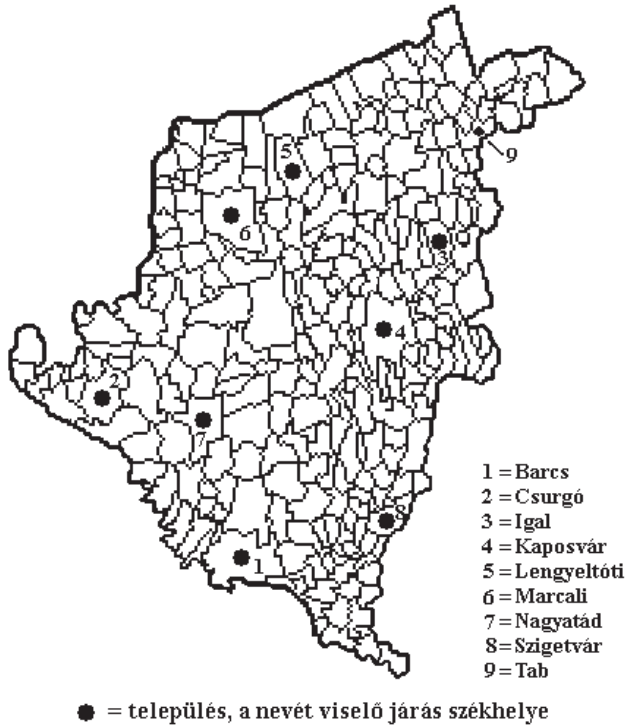
A kutatás adatbázisát Magyarország helységnevkönyvei 1922-től 2015-ig, a www.jaras.info.hu, a <https://birosag.hu>, a <https://hu.wikipedia.org/wiki/jaras>, a www.foldhivatal.hu, a dőlt betűvel szedett települések internetes honlapja, a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság Vezetőjének 20/2015. (XII. 31.) sz. intézkedése képezte.

1. MOZAIKOK SOMOGY MEGYE TERÜLETÉNEK VÁLTOZÁSÁIRÓL

Somogy megyét a 2. világháborút lezáró békeszerződéssel visszaállított 1937. évi területfelosztás nem érintette. Része volt ugyanis annak a néhány megyé-

nek, amelyeket sem a trianoni békeszerződés, sem a bécsi döntések miatt nem változtattak meg. Így az 1940-es évek végén a megye 309 községe – a törvényhatósági jogú Kaposvár székhellyel – 9 járásra tagolódott (Barcsi, Csurgói, Igal, Kaposvári, Lengyeltóti, Marcali, Nagyatádi, Szigetvári, Tabi járás) (1. ábra).

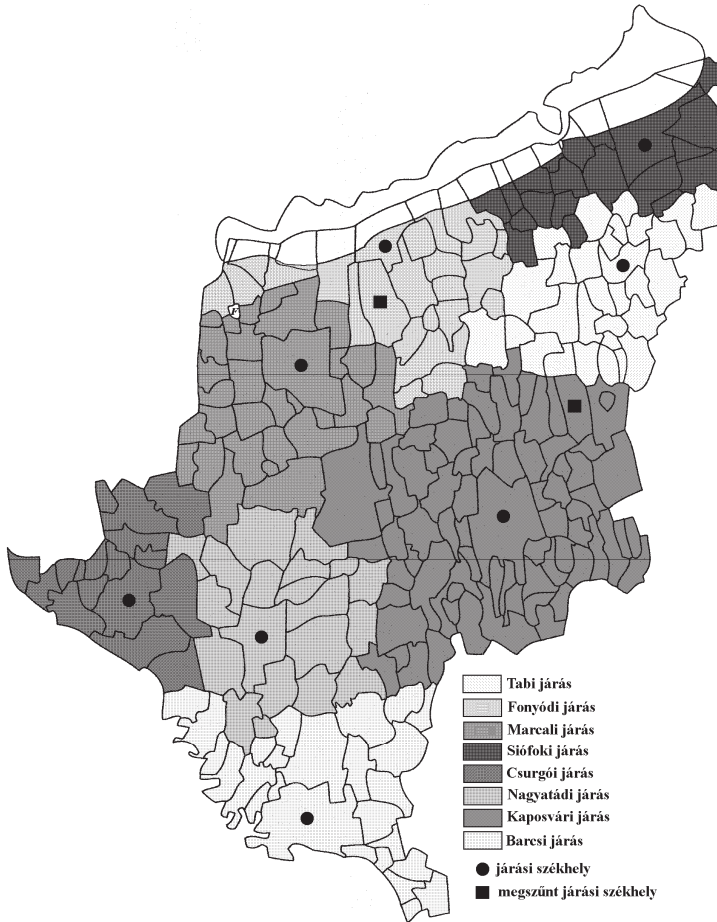
1. ábra: Somogy megye 1948-ban
Figure 1. Somogy County in 1948

Forrás: a [https:// hu wikipedia.org/wiki/jaras](https://hu.wikipedia.org/wiki/jaras), a www.jaras.info.hu, GYALAY (2006.) alapján saját szerkesztés

Bár a háború befejeztével már megfogalmazódott egy új kormányzati, irányítási szisztémának megfelelő igazgatási területfelosztási szerkezet kialakításának igénye, a lehetőséget az 1949-ben elfogadott Alkotmány teremtette meg. Annak szellemében született meg a tanácsrendszer bevezetését kiszolgáló 1950-es megye-, illetve járásrendezés. Ez a reform valamennyi megyét érintette, nem is kis mértékben. Az átszervezés indoka – a nyilvánvaló politikai indításon túl – a közigazgatás, a népesség eloszlásának arányosabbá tétele.

2. ábra: Somogy megye járásai 1950-ben
 Figure 2. Districts in Somogy County in 1950

Forrás: Magyarország Helységnévtára 1951., GYALAY (2006.) alapján saját szerkesztés

Ennek keretében Somogy megyéből három település – *Magyarlad*, *Németlad*, *Patosfa* – kivételével az egész Szigetvári járást, vele együtt a Barcsi járásból *Felsőszentmártont* Baranya megyéhez csatolták. Zala megyéhez került *Belezna*, *Nemespátró* és *Surd*, Fejérhez pedig *Szabadhídvég*. A vármegyeterzóhoz kapcsolták Veszprém megyéből *Balatonszabadit*, *Siófokot* és *Siómarost*. Megszüntették az Igali járást, ezzel egyidejűleg létrehozták a veszprémi átcsatolásokat is tartalmazó Siófoki járást. Lengyeltóti elveszítette járásközpont szerepét, a stallumot Fonyód kapta meg, s ezzel a járás neve is ekként módosult (GYALAY 2006). Az addig kilenc helyett nyolc területi államigazgatási egységre osztották a megyét (2. ábra).

A kialakított szisztéma azonban nem tűnt maradandónak. Néhány éven belül politikai, szakmai viták keresztüztüzebe került. A viták eredményeként az évti-

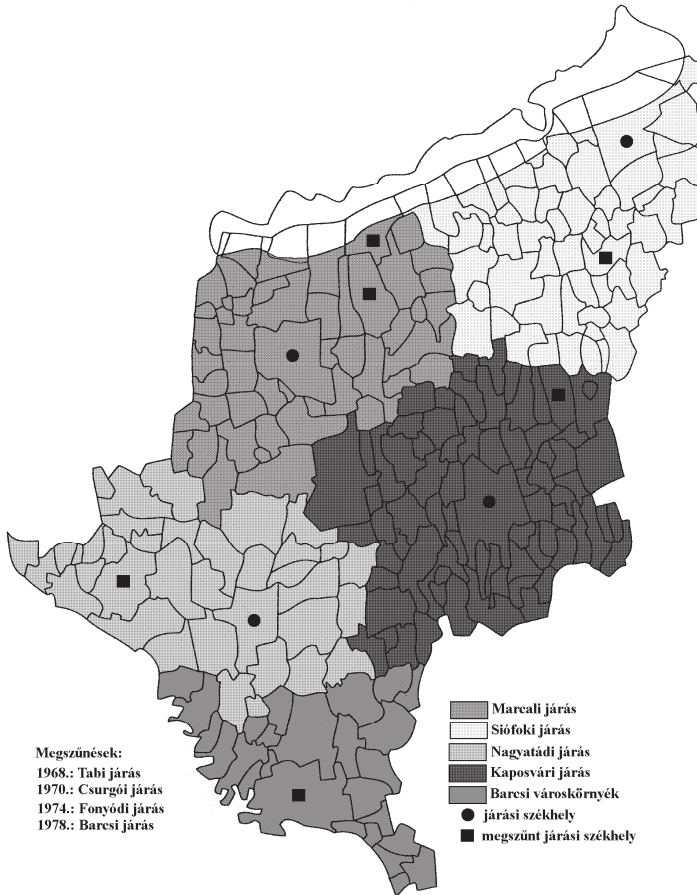
zed közepére letisztulni látszó tervet (10-12 megye, 100 járás) azonban a politikai rendszer destabilizálódása miatt jobbnak látták levenni a napirendről. Így egy újabb területi átszervezéstől Somogy megye megmenekült. Mindez azonban nem jelentette azt, hogy az 1950-ben kialakított struktúra változatlan maradt volna. A tanácsrendszer demokratizálása, a decentralizáció, az igazgatási apparátus létszámának racionalizálása, csökkentése a politikai, állami élet újra és újra felmerülő kérdése maradt.

Az 1960-as években az 1954. évi II. Tanácstörvény biztosította lehetőség alkalmazása került a változtatások centrumába. A napi gyakorlatban az innováció, a kreativitás sarkkövévé a községi közös tanácsok alakítása vált. Az igazgatási reformok közel vele egyenrangú eszközévé emelkedett a járások összevonása, átszervezése.

Somogy megyében az összevonási folyamat 1968-ban kezdődött meg a Tabi járás megszüntetésével, Siófoki járáshoz csatolásával. Követte további három, 1970-ben a Csurgói járásnak a Nagyatádihoz, 1974-ben a Fonyódi járás kettéosztásával és a Marcalihoz, illetve a Siófokihoz integrálásával. Egyéni – s a megyei képlettől eltérő – megoldást jelentett 1978-ban a Barcsi járás megszüntetése, ugyanazon településszerkezetben városkörnyéki szisztémába sorolása (3. ábra). A folyamatot indukálta, hogy az 1971. évi III. Tanácstörvénnyel a járások formális önkormányzati jellege is megszűnt: a járási tanácsokat járási hivatalok váltották fel, megyei alárendeltségben. Ez a variáció előszele volt a LAU1 szintek újabb átszervezésének. Az említett 1971-es törvény biztosította ugyanis a járási hivatalok helyett a városkörnyéki igazgatás megszervezését. Az új közigazgatási fogalmat is ekkor vezették be.

A teljes áttérés 1984. január 1-vel a városkörnyéki (városhiányos térségekben a nagyközségkörnyéki) igazgatási szerkezetre – némi különbséggel – visszaállította az 1950-es nyolcas osztatú szisztémát *Barcs, Boglárlelle, Siófok, Marcali, Csurgó, Nagyatád, Kaposvár, Tab* központtal. Nagyközségkörnyékként felélesztették az akkori Tabi járást, bár attól az újjáalakult Siófoki városkörnyékhez került *Bálványos, Kötcse, Nagyberény és Som*, az újonnan szervezett Boglárlelleli nagyközségihez pedig *Gamás*. A Nagyatádi járásból a Kaposvári városkörnyékhez *Csököly*, valamint *Mike*. Mivel Fonyód közigazgatási centrum szerepe megszűnt, az egykori járás falvai közül tizeneggyel az egykori Marcali járásból szervezett városkörnyéket bővítették (*Balatonberény, Balatonfenyves, Balatonkeresztúr, Balatonmáriafürdő, Balatonszentgyörgy, Balatonújlak, Fonyód, Hollád, Ordacsehi, Vörs, Tikos*). Boglárlelle lett nagyközségkörnyéki centruma az egykori Fonyódi járás maradék községeinek.

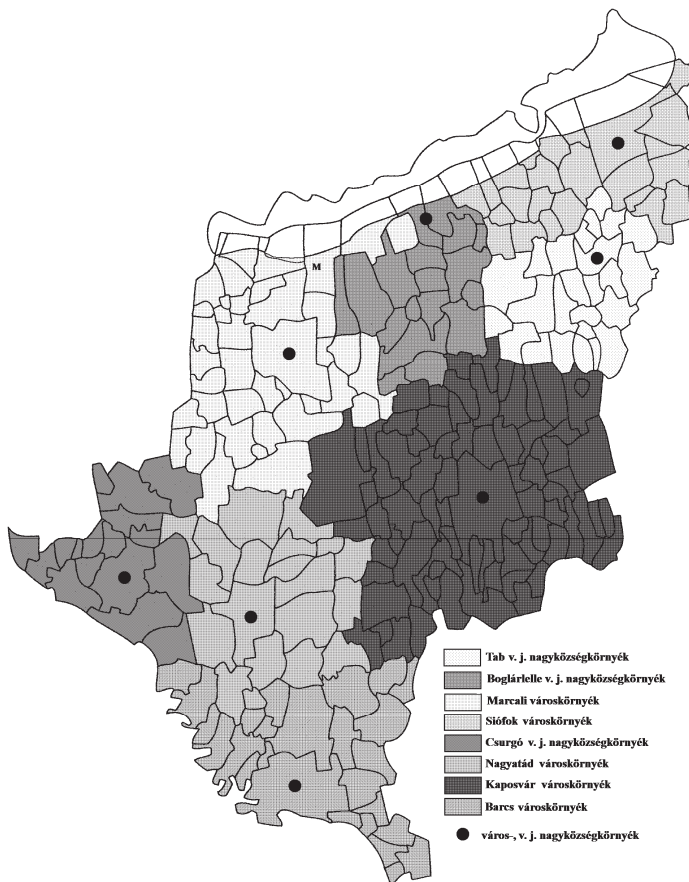
3. ábra: Somogy megye igazgatási területfelosztása 1983-ban
 Figure 3. Administrativ structure of Somogy County in 1983

Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/jaras> alapján saját szerkesztés

A területi igazgatás alsó szintje ettől kezdve a város/nagyközségkörzet lett. Az egykori járási hatósági feladatokat a körzetközpont szerepet ellátó helyi tanácsok szakigazgatási szervei vették át. Ezt az állapotot a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény szüntette meg, hatályon kívül helyezte a települések és a megyei önkormányzat közötti alá- fölérendeltségi viszony. Szabályozta, egymástól elkülönítette az egyes önkormányzatok (községi, városi, fővárosi, fővárosi kerületi, megyei) feladat- és hatásköreit, kinyilvánította azokban az önálló eljárás jogát (4. ábra).

4. ábra: A városkörnyéki igazgatás rendszere Somogy megyében
 Figure 4. The structure of villages in the vicinity of cities

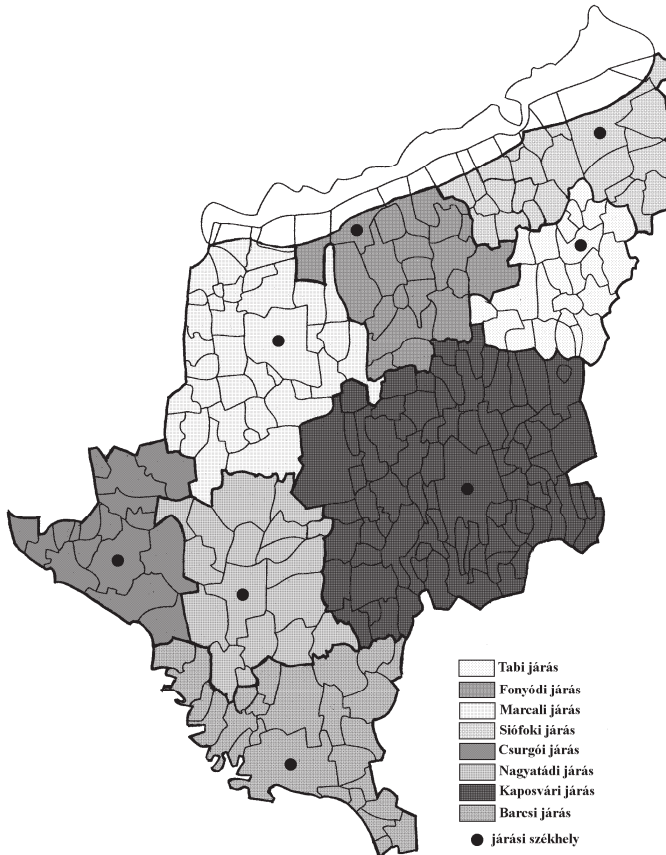

Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/jaras> alapján saját szerkesztés

A függelmi rendszer megszűnése kétségbevonhatatlan eredménye az önkormányzatiság erősödése. A vele járó szabadságjog viszont anomáliákat is szült. Ezek között igazgatási szempontból neuralgikussá vált a társulások (hatósági, igazgatási, intézményirányító, meg amit törvény nem tilt) létrehozásának lehetősége. A tény, hogy egy önkormányzat több társulás tagja is lehetett, szakmai-ágazati, területfejlesztési tervezési szempontból kakofonikus állapotokat teremtett. Többek között ezért került sor a statisztikai kistérségek rendszerének bevezetésére 1994-ben. Ezek a kialakított körzetek, bár területükben, elnevezésükben jobbra emlékeztettek a korábbi járásokra, mégsem tekinthetők azok utódának. E képződmények ugyanis igazgatási, igazságszolgáltatási, hatósági jogkörökkel nem rendelkeztek, így közvetlenül nem befolyásolták a lakosság mindennapi életét, legfeljebb áttételesen, a fejlesztéspolitikai döntések által.

Somogy megyében a kistérségi struktúrát – rövid egy évtizedes élete során – nem különösebb stabilitás jellemezte. Létrehozásukkor kilenc (Barcsi, Csurgói, Fonyódi, Kaposvári, Lengyeltóti, Marcali, Nagyatádi, Siófoki, Tabi) kistérséget alakított ki a KSH a nyolc városkörnyék helyén, 2004-ben a Balatonföldvári-val, 2010-ben a Kadarkútival bővítette. A járási területszerkezési szisztéma visszaállításával a kiskörzetek megszűntek.

5. ábra: Járásbeosztás 2013-tól
Figure 5. Districts since 2013

Forrás: www.terport.hu/magyarország-jarasai alapján saját szerkesztés

A járás, mint közigazgatási egység visszaállítására 2013-ban került sor (5. ábra). Ezzel egy időben bővült a megye területe a Veszprém megyétől átcsatolt Balatonvilágossal, mely 1961-ben vált ki Balatonfőkajárból. A kialakított járási szerkezet néhány apróságot kivéve az 1984-es városkörnyéki struktúrát rekonstruálta. A Boglárlelleli városkörnyék helyén *Balatonfenyves*, *Fonyód*, *Ordacsehi* visszacsatolásával, a Tabi városkörnyékből *Karád* áthelyezésével feltá-

masztották a Fonyódi járást. *Somogyfajs* pedig a Kaposvári járás része lett. Ez a felosztás egyébként felettebb emlékeztet az 1950-ban kialakított közigazgatási területfelosztáshoz.

2. A KÖZIGAZGATÁSI TERÜLET-VÁLTOZTATÁSOK HATÁSA

A második világháborút követően 2013-ig Somogy közigazgatási területfelosztásában nyolc alkalommal történt részben az egész megyét, részben egy-egy járási vagy városkörnyéki szintet értő változtatás, mely hatással volt az érintett területek lakosságának mindennapi életére. Az életmódot befolyásoló változások számát egyedi esetenként még növelnék (ennek vizsgálatától jelen esetben eltekintünk) a települések összevonása, a közös tanácsok létesítése, az intézmények (óvodák, általános iskolák) körzetesítése.

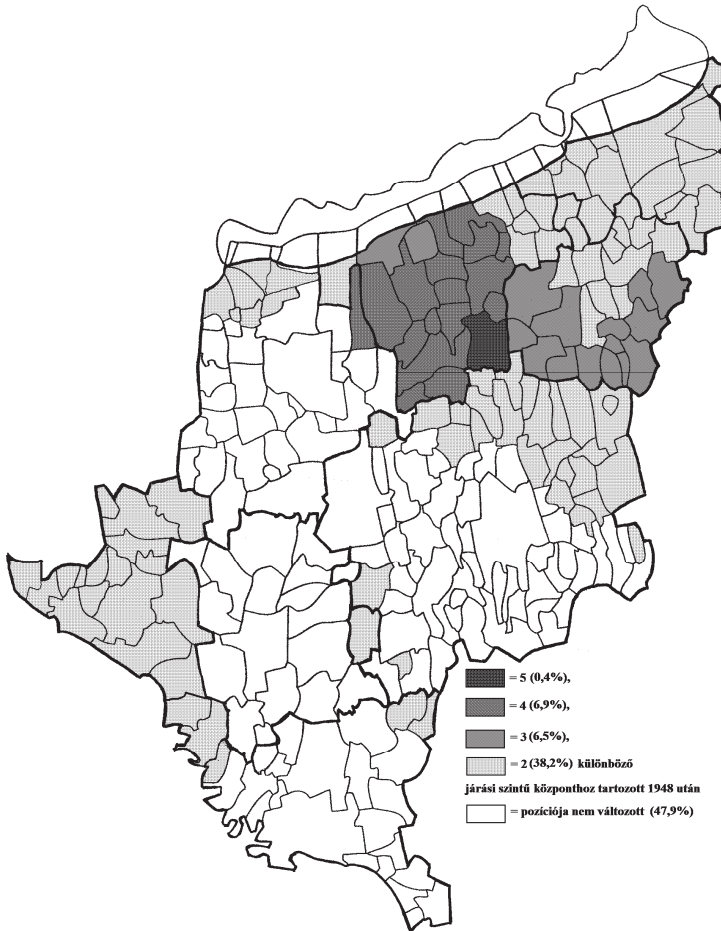
A generális változtatások eredményeként egy település, *Gamás* ez alatt az idő alatt hatszor öt különböző járási, városkörnyéki központhoz tartozott (sorrendben: Lengyeltóti, Tab, Fonyód, Siófok, Boglárlelle, majd újra Fonyód). 17 település (6,9%) négy különböző székhelyhez (*Balatonboglár, Balatonlelle, Buzsák, Gyugy, Hács, Kisberény, Látvány, Lengyeltóti, Öreglak, Pamuk, Somogybabad, Somogytúr, Somogyvamos, Somogyvár, Szőlősgyőrök, Táska, Visz*). 16 település (6,5%) háromszor cserélt „gazdát” (*Kánya, Tengőd, Fonyód, Ordacsehi, Andocs, Bonnya, Fia, Kára, Kisbárapáti, Miklósi, Somogyacsa, Somogydöröcske, Szorosad, Törökkoppány, Karád, Bedegkér*). 94 települést (37,8%) két járási/városkörnyéki központhoz is besoroltak. Közülük jó néhány település lakossága az oda-vissza csatolgatás „élményét” többször is kénytelen volt meg/túlélni (6. ábra).

A megye közigazgatási térképének át- meg átrajzolása a legváltozatosabb következményekkel járt/járhatott mind az érintett települések, mind azok lakossága számára.

Nyertesek azok a települések, amelyek az új beosztás szerint régióközpont szerepet kaptak, vagy ez a státuszuk változatlan maradt. Maga az aktus a társadalmi presztízs emelkedésével járt. Az új funkcióellátás tárgyi, személyi feltételeinek biztosítása meghatározott fejlesztéseket követelt meg. Ez a legrövidebb távon kedvező hatást válthat ki az infrastrukturális állapotokra, a foglalkoztatási szerkezetre egyaránt. Egy hierarchizált, kirovó-, újraelosztó gazdasági-fejlesztési rendszerben távlatosan az érdekérvényesítés lehetősége ugrásszerűen nő és magasabb szinten stabilizálódik. Ennek gazdaságot, infrastruktúrát, lakónépességet (iskolázottságot, korösszetételt, foglalkoztatási szerkezetet, jövedelemszintet) érintő hatása aligha vonható kétségbe. A lakosság számára mindezeket túl azt a mentális kényelemtöbbletet is magával hozza, hogy bizonyos hatósági, hivatali ügyeiket lakhelyükön intézheti. Ennek az „élménynek” 1950 óta maradandóan és megszakítás nélkül részese a szomszéd Veszprém

megyéből átcsatolt Siófok. Pozíciója nem változott Kaposvárnak, Marcalinak és Nagyatádnak.

6. ábra: A változások mértéke 1949-től
 Figure 6. The degree of changes since 1949

Forrás: elemzési adatok alapján saját szerkesztés

A vesztes települések (és természetesen lakosaik) kénytelenek tudomásul venni társadalmi presztízsük leértékelődését, érdekérvényesítő képességük csökkenését. A státuszvesztés okán kivonulhatnak egyes hivatalok, intézmények, a stallumhoz kötődő gazdasági szervezetek megszűnhetnek, jobb esetben csak tevékenységük szűkül. Mindezek éreztetik hatásukat a népesség társadalmi szerkezetében, a foglalkoztatási, a jövedelmi viszonyokban, megváltoztatják a népességmozgás jellegét, irányát.

A központi szerephez kötődő hivatalok, szervezetek alkalmazottai közül kinek-kinek a nyugdíjazás, a hivatali rangvesztés, a pályamódosítási kényszer, az ingázás vagy egyenesen a lakhelyváltogatás juthat osztályrészül. A lakosság egészének pedig igazgatási, rendészeti ügyeik intézésének térbeli áthelyezése, a már kialakult sztereotípiák megváltoztatásának kényszere. (Hogy konkrét esetben, hol, kit, mi és milyen mértékben érintett, az egy újabb kutatás témája.)

Somogy megyében a végleges státuszvesztés sorsára jutott *Lengyeltóti és Igal*. A fel-le liftezés állapota *Balatonboglár, Fonyód, Tab* és *Csurgó* esetében következett be.

3. A TELEPÜLÉSEK ÉS A JÁRÁSKÖZPONTOKHOZ KÖTŐDŐ KÖZHIVATALOK, SZERVEZETEK, INTÉZMÉNYEK A 2013. ÉVI JÁRÁSSZERKEZETBEN

Az elvégzett kutatás másik célja a területszervezési szintek központjához tartozó, állampolgári ügyekkel leggyakrabban foglalkozó intézmények (járási hivatal, rendőrkapitányság, bíróság, ügyészség, földhivatal) és a települések térkapcsolata az új járásszerkezetben.

„Az Országgyűlés a jó állam kialakítása keretében, a területi államigazgatási szervezetrendszer működésének egységessé és hatékonyabbá tétele, ezáltal a területi államigazgatási feladatellátás fejlődése és színvonalának növelése, valamint az ügyfél-centrikus területi államigazgatás megvalósítása érdekében” (2011. évi CXXVI. törvény preambuluma) alkotta meg a megyei kormányhivatalok felállítását megalapozó törvényt. A státuszát illetően általános hatáskörű területi államigazgatási szerv kihelyezett egységeként pedig a járási hivatalokat. Ebből fakadóan logikus, hogy valamennyi székhelyen működik ilyen.

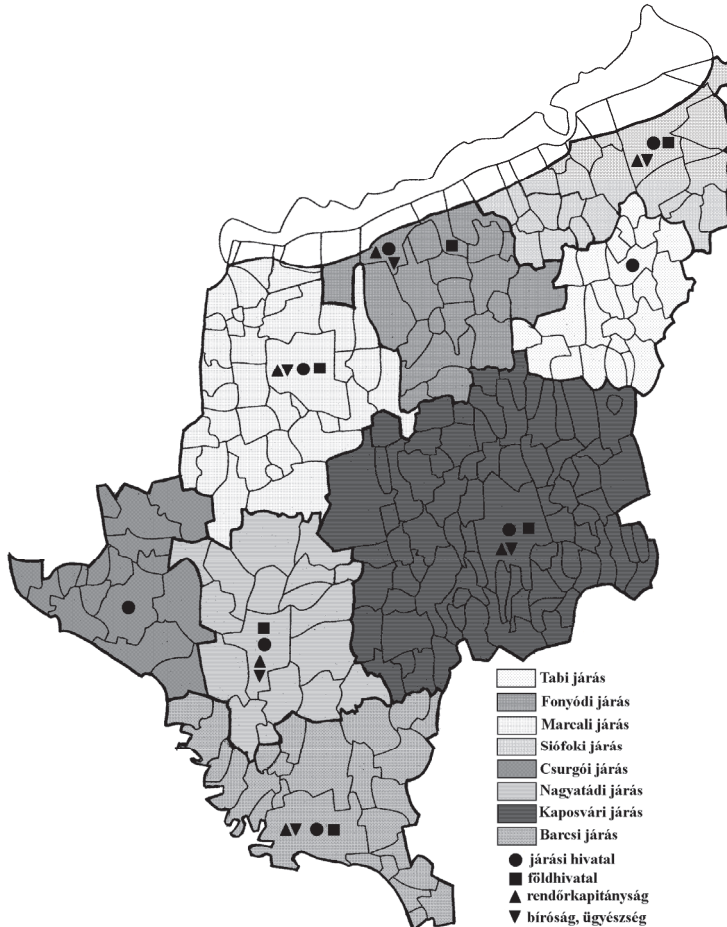
A közigazgatás, a rendészet, az igazságszolgáltatás, a telekkönyvi nyilvántartás járási szintű szervezetei a második világháború befejeztével – még a koalíciós időkben is – részben a magyar királyi vármegyrendszer idején kialakított szisztéma szerint működtek. Azt követően folyamatosan igazították a tanácsrendszer igazgatásához, jóllehet a mai értelemben vett hierarchizált ügyészi intézményrendszer 1953-ban, a földhivatalok 1972-ben kerültek a járási intézmények sorába.

A Lengyeltóti járásból a közigazgatási területfelosztás változtatásának megfelelően a Járásbíróság (a járásbírósági köztársasággal és a telekkönyvi hatóság feladataival) az új székhelyre, Fonyódra került. A Tabi Járásbíróság (előbb említett funkciókkal) 1952-ig, a Siófoki Járásbíróság felállításáig ellátta a megszűnt Igal járás községeit, mellettük a Lengyeltóti járásból a Siófokiba csatolt területeket is.

A járásbíróságok és a járási ügyészségek szerepét 1984. január 1-jével, a járások megszűnésével a helyi bíróságok és ügyészségek vették át. A járások átalakításával, megszüntetésével, a települések ide-oda csatolgatásával együtt járt

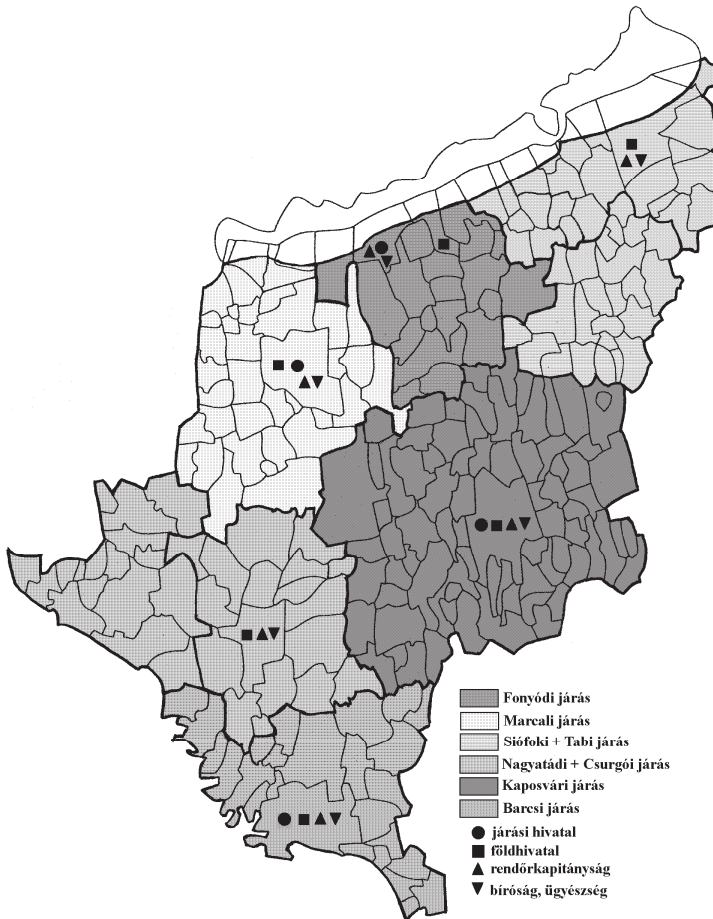
az igazságszolgáltatás, a telekkönyvi nyilvántartás intézményeinek áthelyezése is.

7. ábra: A közhivatalok jelenlegi szerkezete
 Figure 7. The current structure of district public offices

Forrás: a www.terport.hu/magyarország-jarasai, a <https://birosag.hu>, a www.foldhivatal.hu, a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság Vezetőjének 20/2015. (XII. 31.) sz. rendelete alapján saját szerkesztés

8. ábra: Az egyes járási közintézmények területi hatásköre 2015-ben
 Figure 8. The authority of district public offices in 2015

Forrás: a www.terport.hu/magyarország-jarasai, a <https://birosag.hu>, a www.foldhivatal.hu, a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság Vezetőjének 20/2015. (XII. 31.) sz. rendelete alapján saját szerkesztés

A 2013-ban kialakított nyolc járás központja közül azonban csak öt (*Barcs, Kaposvár, Marcali, Nagyatád, Siófok*) rendelkezik teljes körűen a vizsgálat tárgyát képező intézményekkel, szervezetekkel (járási hivatal, rendőr-főkapitányság, járásbíróság, járási ügyészség, járási földhivatal). *Csurgón és Tabon* csak járási hivatal egyszítál, egyéb ügyeiket a Nagyatádi, illetve a Siófoki járás rendőrkapitányság, bíróság, ügyészség és földhivatal hatáskörébe utalták. A Fonyódi járás Földhivatala *Balatonbogláron* működik (7. és 8. ábra). Az érintett települések lakossága tehát hivatali ügyeit két különböző járási központban

kénytelen intézni. Tekintettel a tömegközlekedés megyei hálózatára, ez a kettősség az egyébként is meglévő térségi hátrányokat tovább növeli.

ÖSSZEGZÉS

A kutatás eredményeként kiderült, a közigazgatási területszervezések változtatásai miatt Somogy megye jelenlegi 246 települése a vizsgált időszakban – részben és egészben – több változtatást élt meg. Mindössze az 1950-től 1968-ig terjedő közel két évtized volt az állandóság időszaka.

A települések 38,2%-a két, 6,5%-a három, 6,9%-a négy, 0,5%-a öt különböző igazgatási központhoz tartozott. A lakosságnak ennyiszor kellett átélni a változásokkal járó traumákat. A települések felénél is kevesebb (47,9%) maradt a vizsgált időszakban egy és ugyanazon járási, városkörnyéki központ hatás és jogkörében.

Jelenleg öt járás (Barcsi, Kaposvári, Marcali, Nagyatádi, Siófoki járás) lakossága ugyanazon járási központban intézheti igazgatási, rendészeti igazgatási, földhivatali és peres ügyeit. Kettő esetében (Csurgói és Tabi járás) ez a lehetőség csak a klasszikus közigazgatási ügyekre korlátozódik, rendőrkapitányság, ügyészség, bíróság, földhivatal e járásokban nincs. A Fonyódi járásban két járási központot kénytelenek felkeresni, a földhivatal ugyanis Balatonbogláron működik. Ez a kettősség az érintett települések lakói esetében az egyébként is meglévő térségi hátrányokat növeli.

IRODALOM

- BORSOS Á.** (2015): A közigazgatási településszervezések hatása Borsod-Abaúj-Zemplén megye településeinek térkapcsolatára. In: Tésits P. – Alpek B. L. (szerk.) A mi geográfiánk. Tóth József emlékezete, Geographia Pannonica Nova 18. Publikon Kiadó Pécs, pp. 199-210.
- GYALAI M.** (2006): Magyar igazgatástörténeti helységnévlexikon. Arcanum CD
- HAJDÚ Z.** (2001): Magyarország közigazgatási földrajza. Budapest – Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 334 p.
- MIKLÓSSY E.** (2012): A járás és viszontagságai. Területi Statisztika 15. (52.) évf. 2. sz. pp. 102-124.
- TÓTH J.** (2002): Hazai gazdaságikörzet-kutatás néhány történeti és elméleti módszertani kérdése. In: Tóth J. (szerk.): Általános társadalomföldrajz II. Budapest – Pécs, Dialóg Campus Kiadó, pp. 300-304.
- TÓTH J.** (2004): Kell-e nekünk régió? In: Hitseker M. – Szilágyi Zs. (szerk.) Minidentudás egyeteme, 3. kötet. Budapest, pp. 193-212.

Egyéb irodalom

Magyarország helységnévtára 1922. Magyar Kir. KSH Bp.

Helységnévtár és Közigazgatási Tiszti Címtár, 1937. „Jókai” Nyomda Rt. Bp.

Magyarország közigazgatási helységnévtára 1948. évre. Globus Nyomdai Műintézet Rt. Bp. 1948.

Magyarország helységnévtára 1951. KSH Bp. 1951.

Magyarország közigazgatási helységnévkönyve, 2015. január 1. KSH. Bp. 1951.

<https://birosag.hu>,

<https://hu.wikipedia.org/wiki/jaras>

www.jaras.info.hu

www.foldhivatal.hu

www.terport.hu/magyarorszag-jarasai

A dőlt betűvel szedett települések internetes honlapja

A Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság Vezetőjének 20/2015. (XII. 31.) sz. rendelete